

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΑ602	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4^ο (Δ')
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://eclass.uth.gr/eclass/ANTMB151/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Το μάθημα μελετά τη σημασία και επίδραση του χώρου στη λειτουργία της οικονομίας. Ειδικότερα εξετάζει ζητήματα εγκατάστασης δραστηριοτήτων και διαμόρφωσης της χωρικής οικονομίας, τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία της χωρικής οικονομίας και τις δυνατότητες ανάπτυξής της.

Σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση της σχέσης μεταξύ οικονομίας και χώρου, ή αλλιώς του τρόπου τον οποίο η χωρική διάσταση επηρεάζει τα οικονομικά φαινόμενα και τη λειτουργία της οικονομίας. Οι στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν την κατανόηση των αιτιών και των μηχανισμών που καθορίζουν την οικονομική συμπεριφορά στο χώρο, τη χωρική κατανομή των δραστηριοτήτων (συγκέντρωση - διασπορά), τη διαμόρφωση των χρήσεων γης, τη λειτουργία και τα χαρακτηριστικά της περιφερειακής οικονομίας και τις δυνατότητες ανάπτυξής της, και τις ροές παραγωγικών συντελεστών στο χώρο.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- παρουσιάζουν τις βασικές αρχές των υποδειγμάτων των Hoover, Weber, Moses, Palander και Hotelling,
- διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ των υποδειγμάτων θέσης-παραγωγής,
- χρησιμοποιούν τα υποδείγματα θέσης-παραγωγής και την αρχή της διάμεσης τοποθεσίας για να προσδιορίσουν τη βέλτιστη θέση εγκατάστασης μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα,
- υπολογίζουν την περιοχή αγοράς των επιχειρήσεων μέσα από παραδείγματα,
- διατυπώνουν τους λόγους και τις προϋποθέσεις συγκέντρωσης και διασποράς των δραστηριοτήτων,
- παρουσιάζουν το νόμο του Reilly και να υπολογίζουν την ελκτική ικανότητα ενός σημείου,
- αναπτύσσουν γιατί η επιλογή θέσης εγκατάστασης μιας επιχείρησης μπορεί να διαφοροποιείται από αυτή των κλασικών υποδειγμάτων,
- παρουσιάζουν τις βασικές αρχές των θεωριών συγκέντρωσης: του Marshall, των πόλων ανάπτυξης, της θερμοκοιτίδας, του κύκλου ζωής, του Porter, και των νέων βιομηχανικών περιοχών,
- διακρίνουν τις διαφορές μεταξύ των παραπάνω θεωριών συγκέντρωσης,
- παρουσιάζουν τις βασικές αρχές των υποδειγμάτων κεντρικών τόπων των Christaller και Lösch,
- χρησιμοποιούν τα παραπάνω υποδείγματα για να υπολογίσουν τη διαμόρφωση κεντρικών τόπων μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα,
- περιγράφουν τον κανόνα τάξης-μεγέθους,
- διατυπώνουν το βασικό μηχανισμό της αγροτικής γαιοπροσόδου,
- προσδιορίζουν, βάσει της θεωρίας γαιοπροσόδου, τη χωρική κατανομή διαφορετικών κλάδων δραστηριοτήτων μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα,

- παρουσιάζουν τις βασικές αρχές των υποδειγμάτων του βασικού τομέα, του κείνσιανού περιφερειακού πολλαπλασιαστή και της περιφερειακής ανάλυσης εισροών-εκροών,
- προσδιορίζουν την εξειδίκευση μια περιφέρειας με χρήση των δεικτών τοπικής εξειδίκευσης,
- διατυπώνουν τις διαφορές μεταξύ εθνικού και περιφερειακού κείνσιανού πολλαπλασιαστή,
- χρησιμοποιούν το υπόδειγμα του κείνσιανού περιφερειακού πολλαπλασιαστή για να υπολογίσουν το παραγόμενο προϊόν σε ένα πολύπεριφερειακό σύστημα,
- παρουσιάσουν τις βασικές αρχές της νεοκλασικής και της κείνσιανής προσέγγισης στην ανάλυση αγοράς εργασίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνικών και εργαλείων
- Λήψη αποφάσεων
- Αξιολόγηση εγκυρότητας λαμβανόμενων αποτελεσμάτων
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Σκοπός και στόχοι του μαθήματος, διδακτικές ενότητες, βιβλιογραφία και τρόπος αξιολόγησης
- Οικονομία και χώρος. Η περιφερειακή επιστήμη.
- Ρόλος των περιφερειών και χωρικό πλαίσιο ανάλυσης

ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- Υποδείγματα θέσης-παραγωγής (Hoover, Weber και Moses)
- Ανάλυση περιοχής αγοράς και υπόδειγμα Losch
- Μονοπωλιακή δύναμη στο χώρο και υπόδειγμα Palander
- Ανταγωνισμός στο χώρο και υπόδειγμα Hotelling

- Εγκατάσταση βάσει της ζήτησης (αρχή διάμεσης τοποθεσίας, χωρική μεταβλητότητα και δυναμικό ζήτησης, νόμος του Reilly)
- Συμπεριφορική θεωρία και επιλογή θέσης

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΟ

- Συγκέντρωση δραστηριοτήτων και οικονομίες συγκέντρωσης
- Υποδείγματα συγκέντρωσης δραστηριοτήτων
- Διασπορά των δραστηριοτήτων
- Δείκτες χωρικής συγκέντρωσης και περιφερειακής διαφοροποίησης
- Θεωρία κεντρικών τόπων (υπόδειγμα Christaller και υπόδειγμα Losch)
- Ο κανόνας τάξης-μεγέθους
- Αστικά συστήματα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΓΑΙΟΠΡΟΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ

- Έννοια της οικονομικής προσόδου και της γαιοπροσόδου, γαιοπρόσодος και αξίες
- Κλασσική θεωρία γαιοπροσόδου του Richardo
- Υπόδειγμα αγροτικής γαιοπροσόδου του Von Thunen
- Υποδείγματα γαιοπροσόδου με ανταγωνιστικές δραστηριότητες και χρήσεις γης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΗ

- Υπόδειγμα βασικού τομέα (βασικός και μη βασικός τομέας, προσδιορισμός βασικού τομέα: μέθοδος υποθέσεων, δείκτες τοπικής ειδίκευσης, προσέγγιση των ελάχιστων απαιτήσεων)
- Κεϊνσιανός περιφερειακός πολλαπλασιαστής (προσαρμογή από τον εθνικό πολ/στη, οριακή ροπή κατανάλωσης τοπιών προϊόντων, πολυπεριφερειακό σύστημα, διευρυμένο υπόδειγμα, σύγκριση με υπόδειγμα βασικού τομέα, ανάλυση επιπτώσεων, προβλήματα Κεϊνσιανού πολ/στη)
- Περιφερειακά υποδείγματα εισροών-εκροών (πίνακας συναλλαγών, πίνακας τεχνικών συντελεστών, υπολογισμός επιπτώσεων, πολλαπλασιαστής προϊόντος, πολλαπλασιαστής εισοδήματος, κατασκευή υποδείγματος I-O, μειονεκτήματα και πλεονεκτήματα)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	ΔΙΑΛΕΞΗ ΕΝΤΟΣ ΤΑΞΗΣ (ΠΡΟΣΩΠΟ ΜΕ ΠΡΟΣΩΠΟ) ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Οι παραδόσεις του μαθήματος γίνονται με χρήση ΤΠΕ (powerpoint). Υλικό του μαθήματος δίνεται στην ιστοσελίδα του μαθήματος (e-class) και αφορά σχετικές εργασίες και συμπληρωματικές σημειώσεις, Η επικοινωνία με τους φοιτητές ενισχύεται με τη χρήση ΤΠΕ (e-class) και αφορά την ηλεκτρονική αποστολή μηνυμάτων, ανάρτηση ανακοινώσεων, σύνδεση σε fora, links, κτλ		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS		A τρόπος	B τρόπος
	Διαλέξεις	39	
	Μελέτη βιβλιογραφίας και ασκήσεων	72	22
	Studio διόρθωσης εργασιών		3
	Συλλογή και ανάλυση στοιχείων εργασίας		30
	Διαμόρφωση παρουσίασης εργασίας		5
	Συγγραφή εργασίας		15
	Παρουσιάσεις εργασιών	6	
	Τελική Εξέταση Εξαμήνου	3	
	Σύνολο Μαθήματος	120	120
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση γίνεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους: Α) Τελική γραπτή εξέταση εξαμήνου (100%) η οποία περιλαμβάνει ερωτήσεις κατανόησης και ανάλυσης σε μορφή πολλαπλής επιλογής και σύντομης ανάπτυξης, και ασκήσεις. Β) Απαλλακτική εργασία (είτε ατομικά είτε σε μικρές ομάδες) σε θέματα που δίνονται από τον διδάσκοντα στην αρχή του μαθήματος. Οδηγίες και καθοδήγηση για την εκπόνηση της εργασίας δίνονται από το διδάσκοντα σε κατ' ιδίαν συναντήσεις με κάθε ομάδα, αλλά και σε επίσημη διόρθωση σε μορφή studio. Οι εργασίες παρουσιάζονται στο τελευταίο μάθημα στο σύνολο της τάξης, ενώ η παράδοση τους γίνεται την ημέρα των εξετάσεων. Η βαθμολογία προκύπτει ως εξής: παρουσίαση 35%, κείμενο 50%, διορθώσεις 15%		
Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική, ενώ στην περίπτωση αλλοδαπών φοιτητών (π.χ. φοιτητές ERASMUS) είναι η αγγλική.		

	Τα κριτήρια αξιολόγησης ανακοινώνονται στους φοιτητές/τριες στην πρώτη διάλεξη του μαθήματος. Στον πίνακα ανακοινώσεων και στο eclass του μαθήματος αναρτάται το περίγραμμα του μαθήματος το οποίο περιλαμβάνει εκτός των άλλων και τα κριτήρια αξιολόγησης. Όλα τα παραπάνω είναι διαρκώς προσβάσιμα στους φοιτητές/τριες στο eclass του μαθήματος.
--	--

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασική

McCann P. (2016) *Αστική και Περιφερειακή Οικονομική*, 2η εκδ., Κριτική
Πολυζος Σ. (2011) *Περιφερειακή Ανάπτυξη*, Κριτική
Καρκαλάκος Σ. (2014) *Περιφερειακή Οικονομική και Χωρική Ανάλυση*, Τσότρας
Σκούντζος Θ. & Λίβας Π. (1999) *Αρχές Οικονομικής του Χώρου*, Σταμούλης

Συμπληρωματική

Αργύρης Α. (2001) *Οικονομική του Χώρου*, Κυριακίδη
Λαμπριανίδης Λ. (2001) *Οικονομική Γεωγραφία*, Πατάκης
Παπαδασκαλόπουλος Α. (2000) *Μέθοδοι Περιφερειακής Ανάλυσης*, Παπαζήσης
Σκούντζος Θ. (2005) *Περιφερειακή Οικονομική Ανάλυση και Πολιτική Α΄*, Σταμούλης

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Economic Geography
International Regional Science Review
Papers in Regional Science
Journal of Regional Science
Regional Studies